

OVERSICHT OVER LANDSFORSØGENE 2015

OVERSIGT OVER LANDSFORSØGENE 2015

Forsøg og undersøgelser i
Dansk Landbrugsrådgivning

Samlet og udarbejdet af
LANDBRUG & FØDEVARER, PLANTEPRODUKTION
ved chefkonsulent Jon Birger Pedersen

Aktiviteterne er blandt andet støttet af:

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri			LDP 2020

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

Se Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

VÅRHVEDE

Sorter

> LARS BONDE ERIKSEN, SEGES

Landsforsøg

Sorten Alondra har med forholdstal 110 det største udbytte i årets landsforsøg med vårhvede. Den følges af KWS W271, der afprøves for første gang, og Dafne med henholdsvis forholdstal 109 og 108.

Der er afprøvet 16 vårhvedesorter i årets landsforsøg. Det er to sorter færre end i 2014. Som hjælp til sortsvalet er forholdstal for udbytte i de seneste fem års landsforsøg med vårhvedesorter samlet i tabel 1. Årets resultater, opdelt på Øerne, Jylland og hele landet, ses i tabel 2. Amaretto, som har været målesort de seneste syv år, giver et udbytte på 61,7 hkg pr. ha som gennemsnit over årets fem gennemførte landsforsøg. Det er 4,8 hkg pr. ha mindre end i 2014.

En stor del af vårhveden anvendes til brødproduktion, og kvaliteten er derfor vigtig. Til højre i tabel 2 er en række kvalitetsparametre angivet. Et højt protein- og glutenindhold, kombineret med en høj rumvægt, er at foretrække. Det højeste protein- og glutenindhold er målt i sorten KWS Chamsin, mens det laveste indhold

TABEL 1. Forholdstal for udbytte i vårhvedesorter 2011 til 2015

Vårhvede	2011	2012	2013	2014	2015
Amaretto	100	100	100	100	100
Dafne	107	104	103	104	108
KWS Alderon	105	103	103	104	106
KWS Bittern	101	103	105	102	104
Trappe	107	107	106	105	101
Sonett	101		94	99	96
KWS Chamsin	100		94	101	95
Anabel		101	99	103	100
KWS Willow			104	104	106
Cornetto			108	111	104
Licamero			99	102	96
Alondra				104	110
KWS W271					109
Amantis					105
Calixo					103
Goplana					101

TABEL 2. Vårhvedesorter, landsforsøg 2015, med svampebekæmpelse. (H1)

Vårhvede	Udbytte og merudbytte, hkg pr. ha			Fht. for udbytte	Pct. råprotein i tørstof	Pct. gluten ¹⁾	Rumvægt, kg pr. hl
	Øerne	Jylland	Hele landet				
<i>Antal forsøg</i>	2	3	5		5	5	5
Amaretto	65,4	59,2	61,7	100	11,4	22,4	80,8
Alondra	4,1	8,0	6,4	110	11,2	21,5	80,3
KWS W271	10,3	2,3	5,5	109	11,1	21,4	75,6
Dafne	4,7	4,8	4,7	108	11,1	21,6	79,6
KWS Willow	8,4	1,0	4,0	106	11,1	21,3	76,4
KWS Alderon	9,9	-0,6	3,6	106	11,0	20,9	73,9
Amantis	5,8	1,1	3,0	105	11,0	20,9	77,8
KWS Bittern	4,9	1,3	2,8	104	11,2	21,9	77,6
Cornetto	2,3	2,5	2,4	104	11,3	22,3	80,4
Calixo	5,3	-0,8	1,6	103	11,4	22,6	78,6
Trappe	1,0	0,7	0,8	101	10,8	20,9	80,8
Goplana	1,6	-0,4	0,4	101	11,3	21,8	78,2
Anabel	-2,6	1,8	0,0	100	11,9	23,5	81,4
Sonett	-1,2	-2,8	-2,2	96	12,0	23,8	78,5
Licamero	1,2	-4,9	-2,4	96	12,2	24,9	80,3
KWS Chamsin	0,4	-4,9	-2,8	95	12,5	25,4	81,2
LSD	5,4	ns	ns				

¹⁾ Basis 14 procent vand.

af protein er målt i Trappe og det laveste indhold af gluten er målt i KWS Alderon og Trappe. En vurdering af en sorts egnethed til brødbagning kræver dog egentlige bagetest.

Der er gennemført to landsforsøg med og uden svampebekæmpelse. Resultaterne ses i tabel 3. Der har ikke været ret meget meldug i forsøgene, men en del sorter har været kraftigt angrebne af gulrust, og Septoria. Brut-

FOTO: LARS BONDE ERIKSEN, SEGES

Landsforsøg med vårhvedesorter i Nordjylland.

TABEL 3. Vårhvedesorter med og uden svampebekæmpelse 2015. (H2)

A: Ingen svampebekæmpelse

B: 0,45 liter Bell pr. ha, udbragt på en gang, eller 0,25 liter Bell + 0,3 liter Orius 200 EW pr. ha, udbragt ad to gange

Vårhvede	Procent dækning i A med			Udbytte, hkg kerne pr. ha		Merudbytte for svampespek., hkg pr. ha, B-A	
	meldug	gulrust	Septoria	A	B	brutto	netto
<i>2 forsøg</i>							
Amaretto	3	21	9	54,9	63,8	8,9	6,3
KWS W271	0,2	0	5	69,4	73,0	3,6	1,0
Alondra	0,5	2	9	69,9	72,4	2,5	-0,1
KWS Bittern	0,9	0,4	14	64,5	69,5	5,0	2,4
KWS Willow	0,7	6	8	65,9	69,2	3,3	0,7
Dafne	1	0,3	11	65,3	68,9	3,6	1,0
KWS Alderon	1	1	5	65,3	68,8	3,5	0,9
Amantis	4	0,1	6	65,7	68,6	2,9	0,3
Cornetto	0,3	16	8	61,5	67,2	5,7	3,1
Goplana	0,1	19	7	53,0	63,4	10,4	7,8
Anabel	0,01	0,1	9	62,0	63,1	1,1	-1,5
Trappe	1	46	11	53,1	60,3	7,2	4,6
Calixo	0,7	3	6	59,0	59,9	0,9	-1,7
Sonett	0,03	0,1	6	57,4	59,1	1,7	-0,9
KWS Chamsin	2	23	10	53,7	58,4	4,7	2,1
Licamero	2	14	7	56,8	57,1	0,3	-2,3
LSD, sorter						7,6	
LSD, svampespek.						2,7	
LSD, vekselvirkning mellem sorter og svampespek.						ns	

to merudbytterne varierer fra 0,3 hkg pr. ha i sorten Licamero til 10,4 hkg pr. ha i den meget gulrustangrebne sort Goplana. Omkostningen til svampebekæmpelse i forsøget svarer til 2,6 hkg hvede pr. ha, når man selv udfører sprøjtningerne. Bekæmpelsen har været rentabel i 11 af de 16 afprøvede sorter. I det ene forsøg er svampene kun bekæmpet én gang omkring skridning det har været utilstrækkeligt, og flere af sorterne er kraftigt angrebne af gulrust i de behandlede parceller. Enkeltforsøgene ses i tabelbilaget, tabel H2.

Vårhvedesorternes egenskaber

I tabel 4 er årets registreringer af dyrkningsegenskaber og sygdomme i observationsparcellerne samlet. Vårhveden er modnet mellem 17. og 20. august. Det er godt to uger senere end i 2014. De tidligste sorter er Sonett og Amaretto, og de sildigste er Dafne og KWS W271. Strålængderne varierer fra 73 cm i KWS Alderon til 89 cm i sorterne Amantis og KWS Bittern. Der er ikke registreret lejesæd i observationsparcellerne.

TABEL 4. Vårhvedesorternes egenskaber 2015

Vårhvede	Modning	Strå- længde, cm	Procent dækning med	
			meldug	gulrust
<i>Antal forsøg</i>	5	4	8	10
Amaretto	17/8	85	0,5	15
Alondra	19/8	78	0,04	2,9
Amantis	19/8	89	0,9	0,2
Anabel	19/8	82	0	0,5
Calixo	19/8	84	0,4	1,3
Cornetto	19/8	87	0,2	10
Dafne	20/8	82	0,2	4,9
Goplana	19/8	88	0,01	18
KWS Alderon	19/8	73	0,8	2
KWS Bittern	19/8	89	0,4	3
KWS Chamsin	19/8	84	0,9	18
KWS W271	20/8	83	0,01	0,06
KWS Willow	19/8	86	0,06	1,5
Licamero	19/8	81	0,6	4
Sonett	17/8	86	0,01	1,8
Trappe	18/8	85	0,3	29

TABEL 5. Vårhvedesorter, der har dækket over 1,0 procent af udsædssalget i 2015. Sorternes andel af udsædssalget i procent

Høstår	2011	2012	2013	2014	2015
KWS Bittern				1	27
Dafne		3		9	27
Trappe	12	1	1	53	21
Sonett				3	8
Amaretto	42	45	27	11	4
KWS Chamsin				1	4
Taifun	32	32	30	9	3
Hamlet			11	10	3
Andre sorter	14	19	31	3	1

Meldugangrebene har været svage, alle sorter har under 1 procent dækning. Angrebene af gulrust har været kraftige og varierer fra under 1 procent dækning i sorterne KWS W271, Amantis og Anabel til 29 procent dækning i Trappe. Der er ikke registreret Septoria i observationsparcellerne.

Otte vårhvedesorter udgør mere end 1,0 procent af salget af certificeret udsæd til høst 2015. Vårhvedesorternes andel af udsædssalget fremgår af tabel 5. KWS Bittern, Dafne og Trappe dækker 75 procent af salget.